

kve se kaže, da je bila tudi grajšina, ki se je Labanta imenovala po reki, ravno tako, kakor je to pri sedežu druge škofije na Koroškem, v Kerki. Z imenom Labond ali Labod, bi se utegnilo reči, se ne izhaja v tem vprašanji, ker je blezo le pokvarjeno iz nemškega Lavamünd, ravno kakor Marbeg iz Mahrenberg, Arnož iz Ehrenhausen, ali prav za prav Arnhausen; na severni meji slovenske zemlje so slovenske sedanje imena dostikrat le pokvara iz nemških.

Če ustavne pisma Labantske škofije kažejo, od kod izhaja ime te škofije, stareje pisma, ki se tičejo cerkve sv. Andreja, tudi naznanujejo pravo obliko nekdanjega slovenskega imena. Razun listin cesarjev Otona II. in Filipa iz let 932 in 1198, ki so bile že omenjene v št. 3, se nahajajo še starje pisma kralja Arnulfa iz let 888 in 890. V dveh prvih se kažejo ponemčene imeni Lavental in Lavente, v tretjem pa se bere ime ravno takošno, kakoršno gosp. Terstenjak dokazuje za pravo staroslovensko, namreč Labanta, ker se imenuje cerkev sv. Andreja pri Labanti (ad Labantam ecclesiam s. Andreae). Tukaj se mora pač spoznati, da se zgodovinski dokazi prav vjemajo z jezikoslovnimi; ni treba tedaj pravega imena loviti po družih krajih.

Marsikaj se je že pisalo o novem omejenji Labantske škofije, vendar iz vsega tega daljni čitatelji teh spisov še ne vémo kako daleč bo nova škofija segala. V „Danici“ je bilo pisano, da Sekavska škofija ji bo dala deset dekanij; „Volksfreund“ je undan pravil od dvanajst dekanij. Kaj je resnica? Če nova Labantska škofija obsega zgolj Mariborski okrog, ne more biti 12 dekanij iz Sekovske pridanih, temuč le 10, namreč: Maribor, Jerenina, Hojčje, sv. Lenart, Marbeg, Cirkovec, Sv. Juri, Ptuj, Zaveršje in Velika nedelja; dvanajst dekanij bi zamoglo biti le potem, ako bi bila pridana še Radgona in Lučana, ki ste deloma tudi slovenske. Željni smo zvediti pravo. Hicinger.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Varaždina smo prejeli vsem domoljubom gotovo predrago

Naročilo.

Vsi národi skor imajo zbirke národnih pripovedi, le Slovenci jih dozdej še pogrešamo. Nabral sem okoli Varaždina lepo število takih pripovedk, ki so se, kar sem jih tū in tam priobčil, mnogim dopadle. Sklenil sem toraj, da se enkrat začetek stori, en zvezek na svetlo dati, če bom dobil dovolj domoljubne podpore. Vabim tedaj na naročilo. Naročnine je 48 kr. srebra, ki se odrajta po prejemu knjige. Kdor dvanajst naročnikov pošlje, dobi trinajsto knjigo za nameček. Čas je do prvega junija tega leta. Dobička ne išem. Kadar se toliko naročnikov zbere, da se tiskarni stroški plačajo, pričelo se bo natisniti. Jezik je horvaško-slovenski. M. Valjavec.

Iz Braslovč 7. aprila. St. — Vigred je lepa in prijetna, da bi se je danes teden nihče nadjal ne bil. Ponedeljek teden je proti večeru na drevesu blizu cerkve oglasila se prva mokosévká (Thurmfalke, gem. Windwachel). Priletela je spet domú od juga nazaj napovedovat konec zime. Ni še bilo tisti večer znamenjica, da bi nas neusmiljena zima zapustiti hotla; snega (terdega) je bilo še sploh po dve pedi na debelo, le po gričih proti soncu je bilo viditi tam pa tam kaj malo kopnega. Pa kmalo drugi dan — v torek — jame jug na vso moč hliditi, mokosévk, ki so nam bile lani slovo dale, prileti cela družina za uno prvo na streho naše cerkve; — véliki petek je sneg po večem že proč, in ko se je jela Aleluja peti, je bilo ravno polje že vse kopno, — zdaj se snega proti soncu po hribih le še malo kje kaka betva vidi, le na senčnih stranéh so

verhi hribov še precej beli. — Žita so lepe, niso pognile skorej čisto nič, dasiravno so bile pod debelo odejo cele tri mesce — neprenehoma. Zemlja je bila terdo zmerzla, to je varovalo, da žitu sneg škodoval ni. V vinogradih je ters po koncéh sicer zlo pozebel, — grobati se torej letos ne bo skorej nič dalo, pa nižji oke bojo kol od kraja gnale, in tako utegnemo tudi letos dobro tergatev imeti, ako pozneje pozeb ne pride ali kake uime ne bo.

Iz Celovca. Pred nekimi dnevi smo prejeli veselo novico iz Dunaja, da so podelili presvitli cesar z najvišjim sklepom od 4. t. m. poterjenje družtvu za izpeljavo železnice skozi Koroško. To družtvo se imenuje „c. kr. priv. koroška železnica.“

Iz Tersta. Pretečene dni je izsledila tukajšna policija v neki hiši kot, kjer je bilo že vse pripravljeno za izdelovanje bankovcov po 5 fl. Zaperla je razun tistega, ki je izrezal matico za ponarejo bankovcov, še 11 družih, kateri so vsi ptujci. — Za kapucinarski samostan s cerkvijo, ki se bo v Terstu zidal, se je nabralo doslej 28 tavžent 553 fl. in 15 kr.

Iz Dolenskega. * Čudno novico Vam imam povedati, da je namreč na Veliko noč zjutraj okoli Mokric in Jesenic noter do horvaške meje toča šla, in sicer toliko jo je nasulo, da je bila zemlja čisto bela. Tudi na Dolenskem ni letošnja zima bila terti brez škode; mnogo tert je pozeblo.

Iz Ljubljane. * Čeravno „Novice“ za navadno ne pretresajo koncertov in teatrov, vendar ne moremo molčati o koncertu, ki nam ga je včeraj teden napravil nadepolni naš rojak, gosp. Gvido žl. Raab, ker vselej nas veseli, če kdo našincov se izverstnega skazuje v kateri koli reči; — saj krí ni voda. Še se radi spominjamo, kako smo se zavzeli, ko je leta 1848 v neki „besedi“ tadanjega slovenskega družtva kakih 12 let star fantič se h klavirji usedel in nas razveselil s prav možko igro, — pred dvema letoma je šel mladeneč na Dunaj se popolnoma izuriti v svoji umetnosti, in velikonočni torek, ko je prišel za nekoliko dni obiskat svojo drago rodovino, smo onega fantiča od leta 1848 — slišali že kot pravega umetnika na klavirji. Slava mu! Vès iskren za svojo umetnost nam je razodel, da ni le med „poklicanimi“, temuč med „izvoljenimi“ eden. Vsem se je močno prikupil; gotovo bi pa bil mnogim še bolj ustregel, ako bi bil izvolil tudi manj učenim prijetniše igre; tako, na priliko, bi bili namesti Chopinovega „Walzerja“ veliko raji slišali „variacijo“ kake prijetne slovenske melodije, katerih imamo toliko krasnih in za vsaki salón sposobnih. Nadjamo se, da kakor drugi mojstri si v prihodnje tudi on bo zložil kakošne posebne igre, s katerimi se bode skazoval občinstvu, kadar bo nastopil potovanje zastran umetnosti po svetu, kar se bo nek drugo spomlad zgodilo. Gospod Raab se je sedaj vernil sopet na Dunaj, kjer bo nek v svojem lepem poklicu še celo leto ostal. Ne moremo pa skleniti teh verstic, da bi ne pohvalili tudi častite gospodične Kornelije Costatove, ki je Brasovo „Adieu“ (z Bogom!) tako ljubeznjivo deklamirala, da je vsem poslušavcom globoko segla v serce.

Iz Ljubljane. V „Pražkih Novinah“ beremo, da se je na fregati „Novara“ 22. januarja ogenj užgal, ko je bila v sredi morja med Ceylonom in Madrasom, več milj od kopnega. Pa z razumnim vedenjem poveljnikov in hrabrim obnašanjem vojakov je bil v četerti ure pogašen.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. Razpis ministerstva za bogočastje in uk prepoveduje učiteljem realk, svoje lastne učence privatno poučevati.

— Slišati je, da si premedeni sleparji vpeljanje novega dnarja, zlasti na kmetih, v svojo korist obračajo, ker

pravijo ljudem, kateri v dnarjih niso dosti zvedeni, da bodo dosedanji dnarji prihodnje veliko menj veljali. Tako naberejo stare dnarje kakor morejo po nizki ceni.

— „Wiener Ztg.“ od 1. t. m. razglasa pregledano pogodbo nemško-avstrijskega telegrafskega društva. Po tej pogodbi ne sme odslej v enojni poslanici z nad- in podpisom vred več ko 20 besed biti; za vsacih naslednjih 10 besed je plačati polovico tega, kar gré za enojno poslanico. Plačuje se pa za enojno poslanico, ki gré 10 milj dalječ, 36 kr., čez 10 do 25 milj 1 fl. 12 kr., čez 25 do 45 milj 1 fl. 48 kr., čez 45 do 70 milj 2 fl. 24 kr. itd.

— „Deržavni zakonik“ razglasa ukaz ministerstva za bogočastje in uk od 26. marca zastran novih verskih razkolnikov, kateri imenujejo svojo občino „Novi Jeruzalem“, sebe pa „Novo-Salamite, brate sv. Janeza, spoznavavce čiste keršanske ljubezni.“ Ti razkolniki tajé potrebnost očitne službe božje in ne spoznavajo ne predstavljenih ne podložnih in ne cerkvene gosposke. Omenjeni ukaz veli: Imenovani razkolniki se ne morejo v smislu ces. patenta od 31. decembra 1851 kot cerkev ali verska družba spoznati in zaukaže se, da je s tistimi, kateri so imenovanim razkolnikom pripomožni ali se njih krive vere vdeležijo, tudi če bi nikakoršnega družega kaznivega djanja ne bili krivi, po §. 304 kazenske postave ravnati.

Iz Benetk. Letošnji cerkveni shod na veliko nedeljo je bil kaj krasen in ima tudi zgodovinsko pomeno, ker je bilo ta dan poslopje nekdanjih beneških vojvodov tako reči kot deržavno poslopje posvečeno. Veliki pondeljek so imeli arsenalski delavci veliko procesijo, ktere svečanost je nazočnost presvitlega nadvojvoda Ferdinanda Maksimiliana še bolj povzdignila. Obhajali so namreč blagoslovljenje vsih ces. bark, kar se od leta 1848 do vlani več ni zgodilo.

Iz Ogerskega. V Nagy-Körösu razsajajo tako hudo kozé, da ne prizanesajo nobeni starosti, nobenemu stanu. Še celó šole so mogli zapreti, ker skorej polovica otrok za kozami bolnih leži.

Iz Rusije. Amerikansko društvo, ktero je prevzelo utopljene barke iz sebastopolske luke spraviti, je to slabo opravilo, ker je nek červ imenovane barke tako zvertal, da še strelni prah nič ne opravi z njimi.

— Med drugimi koristnimi preuredbami bi utegnili tudi ta važna biti, ktero „petrogradski časnik“ sam priporoča, namreč staro pratiko opustiti in novo (Gregoriansko) vpeljati. To naj bi pa čas sam storil. Rusi obhajajo namreč novo leto 13 dni pozneje kakor drugi narodi. Če bi vsako prestopno leto izpustili prestopni dan, bi leta 1912 novo leto imeli tisti dan, kakor drugi Evropejci. Sploh pa se dá iz gibčnega življenja v vsih stanovih carstva na velike spremembe v družbenem in političnem življenju skleniti. En glas je po celi Rusii, ki želi preuredb. V tem je vse edino, samo v tem, kako naj bi se preuredbe storile, so raznih misel, in tu veljá, kar pregovor pravi, da vsaka buča drugam leti.

Iz Srbije. Beli Grad 2. aprila. Turški komisar Ethem paša je tirjal od kneza, da naj jetnike v Gurgusovacu izpusti; ko se je pa knez tega branil, je dobil 24 ur odloga za pomislek. Še le po krepkem odgovoru komisarja se je vdal knez in zaperti pridejo zdaj v Niš v Bulgarii. Turška vlada je to storila, da je sebe in kneza rešila zadrege, kateri je obsodil zarotnike samooblastno, kar mu po 17. členu serbske ustave ne pristaja.

Iz Bosne. Kadar voda v gerlo teče, si je treba pomagati. Taka je tudi na Turškem. Obljubljeno je Bosnjakom in Hercegovincom, da ima Hathumayum in vse, kar iz njega izvira, obveljati, in poveljniki turške armade dajejo svojim vojakom povelje, kakoršne le vodja omikane armade zamore dajati. Vprašanje le je, ali se bo

vse obljubovanje spolnilo in ali te povelja tudi od serca izhajajo?

Iz Černe gore. Turški komisar Kemal Efendi je poslal knezu Danilu poročilo, se z dobrimi pogodbami turški vladi vdati. Brati pa je, da Danilo nič tacega neće slišati, in da se bo branil, kar bo mogoče. Če je taka, bo skorej slišati o bojih in vojski med Černogorci in Turki.

Iz Francozkega. „Moniteur“ je razglasil dve postavi, katerih ena zadeva to, da naj se za leto 1859 100 tavžent novincov za armado na suhem in na morju izbere, druga pa, da naj se privoli 1 milijon in 200 tavžent frankov za skrivne stroške očitne varnosti.

— „Kölner Ztg.“ piše iz Pariza, da so pol-uredski časniki dobili privoljenje, drugo pismo Orsini-tovo do Napoleona in njegov testament razglasiti. Govori se namreč, da je bila piemontezka vlada iz Pariza prošena za razglášenje teh listin.

— Eno leto je že, kar so Angleži otok Perim v rudečem morju, meni nič tebi nič, posedli in kakor se kaže, ga mislijo tudi obderžati. Od mnogih strani so se oglasili vgovori zoper to samolastno poseđenje; najostreje pa je to, kar „Patrie“ o tem piše. Med drugimi pravi: „Časniki so enoglasno spoznali, da se je Anglia po krivici tega otoka polastila, da se hoče ondi vterditi, vse pravice z nogami taptaje, da bi si s svojim gospodarstvom po rudečem morju samokupčijstvo v indiškem morju prigotovila.“

— Sicer pa je, kakor se dozdeva, v kljub vprašanja zavolj perimskega otoka, vendar merjenje med Francozkom in Angležkim odjenjalo. Lord Cowlej je namreč svoji vladi naznanil, da bodo Angleži na Francozskem zopet kakor popred, francozke potne liste dobivali. S tem se odpové francozka vlada vsi svoji politiki v rečéh potništva, in ne bo smela Piemontu, Švajci, Nemškemu in Belgii nasproti se politike deržati, kateri se je Angležem nasproti odpovedala.

— Že tolikrat napovedani, pa še doslej ne ustanovljeni zbor diplomatov v Parizu je, kakor je slišati, za dolgo časa odložen. Znano je pa tudi, da se nobena vlada tako ne poganja za-nj, kakor francozka. Tega si ne moremo drugač razjasniti, kakor da se zahtevanju ene vlade, mnogotere politične reči po nji rešiti dati, druge vlade krepko vperajo, ker ne smejo terpeti, da bi ena njih imela več oblasti čez druge.

Iz Angležkega. Iz Londona pišejo 3. t. m.: Pred nekimi dnevi so zagnali hrup, da je bilo Mazzini-tu zavdano in da je samo urna pomoč nevarnost od njega odvernila.

Darovi za Vodnikov spominek.

Od I.—XVIII. naznanila . 776 fl. 2 kr.

Gospod Vikt. Mih. Prégl, kupčijski računar v Bruselji	5 fl.	— kr.
„ žl. Ernest Lehman, c. kr. deržavni pravdnik v Novem mestu	2	— „
„ Jožef Kos, fajmošter v Mokronogu	1	— „
„ Jožef Tekavčić, tergovec v Mokronogu	—	30 „
„ Juri Varl, fajmošter v Krašnji	1	— „
„ J. S., Posavski kaplan v Kapli	1	— „
„ Ivan Kuk v Terstu	2	— „
„ Franc Andrejka v Terstu	2	— „
„ J. P. S., Vodnikov šolar 1804—1805, v Terstu	3	— „
„ Juli Smola iz Dolenskega	—	20 „
„ Matija Majar, fajmošter v Gorjah na Koroškem	2	— „
„ Bogdan Rudež, pravoslovec v Beču	1	— „
„ Janez Rež, tehant v Idrii	2	— „
„ Martin Šliber, kaplan v Idrii	1	— „
„ Anton Mejač, „ „	1	— „
„ Jožef Orešnik, fajmošter v Mehovem	—	30 „
Sestra njih, Mica Orešnikova	—	30 „

Skupaj . 801 fl. 52 kr.